- Мора се наћи модус за присуство представника Србије на регионалним форумима када су представници Косова позвани. Неспорно је да ће они бити позвани јер је већина земаља региона признала Косово. Наш неодлазак, пре свега, кошта нас јер нисмо присутни, а онај ко није присутан, лако га је заборавити, па и оштетити - каже за „Блиц“ Соња Лихт, председница Београдског фонда за политичку изузетност.

Какав модус би био прихватљив?

- Често се помиње искуство Немачке. Чињеница је да је Немачка ушла у Европску економску заједницу, а да није признала Источну Немачку, међутим била је присутна са представницима Источне Немачке на свим значајним међународним скуповима. Да ли ће модус бити да се заобиђу знамења држава и да се иде са именима учесника на пример, или нешто друго, видећемо. То је нешто чиме ће преговарачи морати да се баве и наравно њихов главни ментор ЕУ.

Колико је важно да Београд и Приштина обнове преговоре?

- Изузетно. Прави се спрдња од тога да „ово нема алтернативу, оно нема алтернативу“. Наравно да све има алтернативу. Можемо да не преговарамо него да се бијемо, да одемо у самоизолацију, економску стагнацију, још дубље сиромаштво. Питање је, међутим, да ли такве алтернативе воде ову државу у неку врсту колективне пропасти или не. Сваки пут када нека страна осмисли други начин осим дијалога, као што је Тачијево једнострано слање специјалних снага на пунктове, а затим и акција паљења контејнера, упадамо у замку која води ка пропасти.

Да ли је после дешавања на северу Косова могуће да Србија до краја године добије и статус кандидата за чланство и датум почетка преговора?

- Та дешавања ће свакако утицати на одлуку Европске комисије. Да ли она могу да спутају статус и датум, не зависи само од ЕК. Комисија ће оцењивати пре свега шта смо урадили од задатих послова, у којој мери су усвојени закони и колико се примењују, како се спроводи реформа правосуђе, борба против корупције, организованог криминала,

како се поштују људска и мањинска права. Оцењиваће и све друге реформе. Дакле, много зависи од комисије, али и од земаља чланица. Оне су те које ће одлучити да ли ћемо добити кандидатуру и датум за почетак преговора.

Не верујем да је датум у овом тренутку толико значајан ако се у извештају ЕК оцени да смо урадили огроман део онога што нам је задато. Датум може да дође сада или за пола године. Он је гаранција више да одмичемо на европском путу. Није најважнији датум већ кандидатура јер се никад није десило да је она повучена.

У Србију долази Ангела Меркел. Многи се плаше поруке коју би могла да донесе, а која се пре свега тиче Косова.

- Немачка је најутицајнија чланица ЕУ, даје највећи нето допринос европским фондовима. Меркелова се пре неки дан састала с председником Француске Николом Саркозијем да се договоре о стварању европске економске владе. То су изузетно значајни моменти у тренутку озбиљне кризе у еврозони и када свету прети нови талас кризе. Није добро за нас да гледамо на свет само из своје перспективе, морамо имати у виду и шири контекст. Када се фокусирамо искључиво на то да ли да Меркелова долази са поруком да Србија призна Косово, губимо из вида шири европски и светски контекст који је и за нас веома значајан. Да бисмо разумели да та посета има више значења, морамо да погледамо ствари из шире перспективе. Наравно да је Косово значајна тема, везана и за нашу европску будућност, али сам убеђена да то није једини разлог посете.

Које су то друге заједничке теме за Србију и Немачку?

- Немачка је веома важан партнер Србије и целог Балкана. Немачка нам је од 2000. године дала неколико стотина милиона евра бесповратне помоћи и то за врло значајне капиталне пројекте. Немачка Агенција за техничку помоћ је у Србији већ десет година и, између осталог, улаже велики напор на преформулисању наших енергетских могућности. Од тога зависи будућност земље јер ако немамо много одговорнију енергетску политику немамо шансе да изађемо из сиромаштва. Дакле постоји нешто што је директна и нешто што је индиректна помоћ и веома нам је значајна њена подршка за добијање кандидатуре и након тога у процесу преговора.

Избори нису расписани, кампања није званично почела, а странке су већ увелико почеле да се понашају предизборно.

- Србија је пред великим изазовима и сваки озбиљан политичар би морао своје ускостраначке интересе да стави у други план, пред интересима земље. Брине ме што то није тако. Они који се представљају као највеће патриоте су спремни да инструментализују Косово, највећи европејци су спремни да доведу у питање неке од суштинских европских вредности. Наравно добар део разлога је у томе што је велики део странака на ивици цензуса. Нисам задовољна ни понашањем великих странака. Озбиљна политичка елита би морала да се понаша на много одговорнији начин.

(Блиц)